

Briuselis, 2019 06 05
COM(2019) 518 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

**dėl 2019 m. Maltos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m.
Maltos stabilumo programos**

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Maltos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Maltos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė ir įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Malta nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 21 d. 2019 m. balandžio 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija);
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Malta turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta

---

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

rekomendacija, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1 ir 2 rekomendacijose, būtų visiškai ir laiku įgyvendinta;

- (3) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Maltos ataskaita². Joje įvertinta Maltos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas rekomendacijas, ir Maltos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (4) 2019 m. balandžio 16 d. Malta pateikė 2019 m. nacionalinę reformų programą, o 2019 m. balandžio 30 d. – 2019 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013³ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse⁴;
- (6) šiuo metu Maltai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2019 m. stabilumo programoje Vyriausybė numato nominaliojo pertekliaus sumažėjimą nuo 2 % BVP 2018 m. iki 0,9 % BVP 2019 m., o vėliau – nedidelį padidėjimą iki 1,0 % BVP 2020 m. ir iki 1,1 % BVP 2021 ir 2022 m. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu⁵, vidutinio laikotarpio biudžeto tikslas, t. y. struktūriniu požiūriu subalansuotas biudžetas, programos laikotarpiu ir toliau viršijamas. Stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP ir toliau neviršys Sutartyje nustatytos 60 % BVP pamatinės vertės ir palaipsniui sumažės: nuo 46 % BVP 2018 m. iki maždaug 33 % 2022 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze numatoma, kad struktūrinis balansas pasieks 0,6 % BVP perteklių 2019 m. ir 0,8 % BVP perteklių 2020 m., taigi viršys vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Apskritai Taryba mano, kad pagal prognozę 2019 ir 2020 m. Malta turėtų atitikti Stabilumo ir augimo pakto nuostatas. Kartu trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu reikėtų atidžiai stebėti išlaidų pokyčius, ypač atsižvelgiant į ateityje galinčią kilti riziką pajamų stabilumui;
- (7) su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų augimas kelia riziką ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui. Numatoma, kad su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos pensijų ir sveikatos priežiūros sistemose labai padidės, palyginti su kitomis ES šalimis, o tai rodo riziką, kad ilgainiui padidės skola. Tam tikromis priemonėmis siekiama padidinti pensijų adekvatumą, tarp jų – didesnės paskatos kaupti privačias pensijas ir

² SWD(2019) 1017 *final*.

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁴ COM(2014) 494 *final*.

⁵ Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartinės ir laikinąsias priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

savonoriškas profesines pensijas. Nuolatinės pastangos padėjo padidinti darbo jėgos pasiūlą ir pailginti profesinį gyvenimą, o tai turėjo teigiamos įtakos moterų ir vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygiui. 2018 m. Vyriausybė atliko tam tikrus koregavimus, kad įtrauktų sulaukus pensinio amžiaus sumokėtas įmokas, leido savarankiškai dirbantiems ir ne visą darbo laiką dirbantiems jaunesniems kaip 65 metų pensininkams mokėti jų pajamoms proporcingas įmokas ir taip paskatino rinktis ilgesnį profesinį gyvenimą. Teisės aktais nustatytas pensinis amžius (šiuo metu 62 metai) laipsniškai ilginamas, tačiau po 2027 m. išliks toks pats (65 metai), nepaisant numatomo tolesnio tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimo. 2018 m. įsteigta pensijų strategijos grupė iki 2020 m. gruodžio mėn. turėtų paskelbti ataskaitą, kurioje bus išdėstytos rekomendacijos, kaip didinti pensijų sistemos adekvatumą ir tvarumą. Kalbant apie sveikatos priežiūrą, toliau įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama tam tikras centriniu lygmeniu ligoninių teikiamas paslaugas perkelti į vietinį pirminės priežiūros lygmenį ir gerinti ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimą. Dabartiniai planai didinti viešųjų ligoninių ambulatorinės priežiūros pajėgumą gali padėti sutrumpinti ilgą tam tikrų specialistų konsultacijų laukimo laiką. Nepaisant to, iki šiol dar nevisiškai pasinaudota kitomis priemonėmis siekiant sumažinti nereikalingo kreipimosi į specialistą atvejų ir skubiosios priežiūros paslaugas, kai jomis naudojamosi netinkamai, pakeisti ambulatorinėmis, o tai trukdo didinti sistemos veiksmingumą. Siekiant tam tikras centriniu lygmeniu ligoninių teikiamas paslaugas perkelti į vietinį pirminės priežiūros lygmenį, diegiama nauja pirminės priežiūros centrų koncepcija ir investuojama į priemones, kuriomis siekiama laipsniškai plėsti naudojimąsi e. priežiūros paslaugomis. Atsižvelgiant į didėjančią ilgalaikės priežiūros paklausą, 2017–2018 m. pradėtos teikti naujo tipo bendruomeninės globos ir priežiūros namuose paslaugos. Nepaisant jų potencialo, pensijų ir sveikatos priežiūros srities priemonių poveikis finansų tvarumui dar nepasireiškė;

- (8) pastarąjį dešimtmetį Maltoje matomas aiškus perėjimas prie paslaugų sektoriaus, daug dėmesio skiriant į tarptautinę veiklą orientuotoms sritims, tokioms kaip finansinės paslaugos, turizmas ir nuotoliniai lošimai. Paslaugų sektoriaus plėtra padėjo paskatinti ekonomikos augimą ir prisidėjo prie didelio einamosios sąskaitos pertekliaus susidarymo. Tačiau didėjanti priklausomybė nuo sektorių, kurie yra laikomi pažeidžiamais dėl rizikos jų finansiniam patikimumui, gali kelti iššūkių valdymo sistemai, nes daromas spaudimas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo pajėgumui. Visų pirma, dėl finansų ir lošimų sektorių dydžio ir pastangų pritraukti kriptovaliutų prekyba užsiimančių subjektų reikia užtikrinti veiksmingą kovą su pinigų plovimu. Neseniai padidinti Finansinės žvalgybos analizės padalinio žmogiškieji ir biudžeto ištekliai, taip pat patobulintos jo procedūros ir procesai – tai žingsniai reikiama linkme. Valdymo trūkumai, visų pirma kovojant su korupcija, taip pat gali neigiamai paveikti verslo aplinką ir investicijas. Visų pirma kyla interesų konflikto įvairiais valdžios lygmenimis rizika. Be to, policijos ekonominių nusikaltimų skyriui trūksta darbuotojų. Šiomis aplinkybėmis sustiprintą teisinę sistemą svarbu laiku ir visapusiškai įgyvendinti. Valdymo sistemos gerinimas ir veiksmingo įgyvendinimo užtikrinimas yra esminiai uždaviniai siekiant išlaikyti Maltos patrauklumą ir apsaugoti ekonomiką nuo reputacijos rizikos;
- (9) draudimo sektoriui kyla pasyvios priežiūros rizika, todėl vietos ir išorės priežiūros institucijų bendradarbiavimas itin svarbus. Priešingai nei bankų sektoriuje, patronuojamųjų įmonių priežiūrą draudimo sektoriuje vykdo buveinės valstybė narė, t. y. Maltoje registruotas ir kitose šalyse draudimo veiklą vykdančias draudimo įmonės tiesiogiai prižiūri Maltos reguliavimo institucija. Tačiau priežiūros pajėgumas dar nepakankamai sustiprintas. Be to, atsižvelgiant į draudimo veiklos modelių ir produktų

sudėtingumą ir išaugusį polinkį steigti ir plėsti specializuotus draudimo subjektus būtina užtikrinti griežtą priežiūrą;

- (10) toliau vykdomos reformos, kuriomis siekiama didinti teisminių institucijų ir teisingumo sistemos nepriklausomumą. Visų pirma galima paminėti naujos prokuratūros įsteigimą; ji yra nepriklausoma nuo generalinio prokuroro ir policijos, kaip rekomendavo ir Europos Tarybos demokratijos per teisę komisija (Venecijos komisija) 2018 m. gruodžio mėn. priimtoje nuomonėje dėl Maltos. Be to, sustiprinta valdymo sistema, įskaitant veiksmingą teisminių ir kovos su korupcija vykdymą, yra būtina sąlyga, kad būtų gauta visa investicijų teikiama nauda;
- (11) novatoriškų įmonių dalis vis dar per maža. Būtina gerinti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos rezultatus, pasinaudojant pažangiąja specializacija, kad būtų prisidedama prie našumo augimo. Malta dar neparengė nuoseklios, visapusiškos ir ilgalaikės konkurencingumo strategijos, kuri padėtų šalies ekonomikai kilti vertės grandinėje. Atsižvelgiant į tai, kad Malta specializuojasi sparčiai augančių paslaugų srityje, ir į jos siekius plėtoti blokų grandinės technologiją, itin svarbu dar daugiau investuoti į administracinę ir priežiūros pajėgumą. Kad pagerėtų Maltos inovacinės veiklos rezultatai, taip pat reikės daugiau investuoti į nematerialųjį turtą, įskaitant mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, spręsti įgūdžių trūkumo problemą ir palengvinti mokslo ir verslo ryšius, ir visa tai turi būti daroma veiksmingiau valdant mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemą;
- (12) Malta turi skatinti perėjimą prie tvaresnės ir efektyviau išteklius naudojančios ekonomikos, pavyzdžiui, investuodama į neišnaudotas energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos galimybes, vandentvarkos ciklą, atliekų tvarkymą, didėjančio iš oro kondicionavimo sistemų išmetamų teršalų kiekio mažinimą, klimato politikos veiksmus ir tvarų judumą, dėl kurio nedidės kelių transporto išmetamas teršalų kiekis. Dėl ribotų transporto ir važinėjimo į darbą alternatyvų automobiliams, taip pat didelio automobilių parko eismo spūstys yra vienas iš silpniausių Maltos verslo aplinkos aspektų ir tebėra esminė problema. Be to, per pastaruosius penkerius metus išaugo kelių transporto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. 2017 m. atsinaujinančių išteklių dalis energijos rūšių derinyje padidėjo iki 7,2 % ir šiek tiek viršijo 2017–2018 m. laikotarpiui nustatytą 6,5 % orientacinę trajektoriją. Tačiau Maltos galutinės energijos suvartojimas nuolat didėja. Kad būtų pasiekti 2020 m. nacionaliniai atsinaujinančiosios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslai, artimiausiu metu reikia daugiau investicijų įvairiuose sektoriuose. Siekiant kurti naujas ar tobulinti esamas technologijas, skirtas aplinkosaugai ir kovai su klimato kaita, turėtų būti įgyvendintos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros finansavimo ar paramos priemonės. Būtina atidžiau stebėti su aplinka susijusias ir socialines išlaidas, patiriamas dėl būsto kainų bumo. Statybos atliekoms šalinti reikėtų taikyti žiedinės ekonomikos principus, kad būtų sumažintas jų poveikis aplinkai. Dėmesio taip pat reikia ekonominėms ir socialinėms būsto kainų augimo pasekmėms;
- (13) ES vidurkį dabar viršijantis Maltos užimtumo lygis vis dar auga. Ypatingą dėmesį šioje srityje galima būtų skirti neįgaliesiems. Moterų ir vyrų užimtumo lygių skirtumas vis dar didžiausias ES; moterų dalyvavimas darbo rinkoje labai sumažėja įpusėjus ketvirtąjį dešimtmetį, daugiausiai dėl priežiūros pareigų. Šį skirtumą galėtų padėti sumažinti didesnė darbo rinkos parama darbo neturintiems neformaliesiems slaugytojams. Didėjanti priklausomybė nuo užsienio darbo jėgos sprendžiant darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemas kelia socialinių ir tvarumo iššūkių. Darbo rinkos,

įgūdžių ir socialinės įtraukties politikos iniciatyvos galėtų būti geriau stebimos ir vertinamos;

- (14) Malta palyginti daug investuoja į švietimą ir mokymą, tačiau visų asmenų mokymosi rezultatai dar nepagerėjo. Kad investavimo strategija atitiktų Socialinių teisių ramsčio kokybiško ir įtraukaus švietimo principą, daugiau dėmesio būtų naudinga skirti nepalankiai socialinei padėčiai ištaisyti. Mokyklos nebaigusių asmenų skaičius vis dar yra vienas iš didžiausių ES, nepaisant priemonių, kurių imtasi šiai problemai spręsti. Pastarojo meto priemonėmis taip pat siekiama didinti aukštojo mokslo įtraukumą, tačiau šio lygmens išsilavinimą įgijusių asmenų skaičius nesiekia ES vidurkio ir lemia įgūdžių problemas. Suaugusiųjų mokymosi programose dalyvaujama vis aktyviau, tačiau žemos kvalifikacijos ir neaktyvių asmenų dalyvavimo lygis vis dar žemas;
- (15) kad mokesčių sistemos taptų veiksmingesnės ir teisingesnės, labai svarbu kovoti su agresyviu mokesčių planavimu, kaip pripažinta 2019 m. euro zonai skirtoje rekomendacijoje. Mokesčių mokėtojų agresyvaus mokesčių planavimo strategijų šalutinis poveikis kitoms valstybėms narėms skatina imtis koordinuotų nacionalinės politikos priemonių, kurios papildytų ES teisės aktus. Malta ėmėsi priemonių kovoti su agresyviu mokesčių planavimu, tačiau turint omenyje aukštą autorinių atlyginimų ir dividendų mokėjimų, kaip BVP dalies, lygį galima daryti prielaidą, kad agresyviu mokesčių planavimu užsiimančios bendrovės naudojami Maltos mokesčių taisyklėmis. Kadangi Maltoje įsikūrusių įmonių atliekami dividendų, palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimai į užsienį (t. y. mokėjimai, kuriuos ES rezidentai atlieka trečiųjų valstybių rezidentams) išskaičiuojamaisiais mokesčiais neapmokestinami, tie mokėjimai, jei jie nėra apmokestinami ir gavėjo šalyje, gali būti neapmokestinami iš viso. Nors Maltos sąlyginių palūkanų atskaitymo tvarka padės sumažinti skolos pranašumą prieš nuosavą kapitalą, sistemos kovos su piktnaudžiavimu taisyklės kartu su aukšta norma ir akcijomis grindžiama tvarka turi būti atidžiai stebimos, kad būtų užkirstas kelias jomis piktnaudžiauti siekiant agresyviai planuoti mokesčius. Nors pagal Maltos individualių investuotojų programą ir leidimų gyventi ir vizų programą gyvenamoji vieta mokesčių tikslais automatiškai nesuteikiama, jeigu laikomasi reikalavimų, pajamos gali būti neapmokestinamos pagal asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta ne Maltoje (angl. *non-dom*), taikomą režimą, jeigu pajamos nepervedamos Maltai, netaikant esminių fizinio buvimo reikalavimų. Šios programos gali sudaryti palankesnes sąlygas agresyvaus mokesčių planavimo praktikai ir buvo įtrauktos į EBPO sąrašą kaip galimai keliančios didelę riziką, kad jomis gali būti netinkamai pasinaudota siekiant apeiti automatinių finansinių sąskaitų informacijos mainų reikalavimus;
- (16) pašalinti tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma šalies ataskaitos⁶ D priede nurodytose srityse, galėtų padėti 2021–2027 m. laikotarpio ES fondų programavimas. Tai suteiktų Maltai galimybę optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose;
- (17) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Maltos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. stabilumo programą ir 2019 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Malta ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Maltos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą

---

⁶ SWD(2019) 1017 final.

Sjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;

- (18) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2019 m. stabilumo programą ir laikosi nuomonės, kad Malta turėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto,

REKOMENDUOJA Maltai 2019 ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti sveikatos priežiūros ir pensijų sistemų fiskalinį tvarumą, be kita ko, ribojant ankstyvo išėjimo į pensiją galimybes ir koreguojant teisės aktais nustatytą pensinį amžių, atsižvelgiant į numatomą tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimą.
2. Taisyti mokesčių sistemos aspektus, kurie gali sudaryti palankesnes sąlygas asmenims ir tarptautinėms įmonėms agresyviai planuoti mokesčius, visų pirma pasinaudojant mokėjimais į užsienį. Stiprinti bendrą valdymo sistemą, be kita ko, toliau dedant pastangas, kad būtų nustatyti korupcijos atvejai ir už juos patraukta baudžiamojon atsakomybėn. Toliau siekti pažangos stiprinant kovos su pinigų plovimu sistemą, visų pirma kiek tai susiję su vykdymo užtikrinimu. Didinti teisminių institucijų nepriklausomumą, visų pirma su teisėjų skyrimu ir atleidimu susijusias apsaugos priemones, ir įsteigti atskirą prokuratūrą.
3. Vykdam su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į mokslinius tyrimus ir inovacijas, gamtos išteklių valdymą, išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą, darnų transportą, eismo spūsčių mažinimą ir įtraukų švietimą ir mokymą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas